

afslutning, idet Nordenskiöld blev livsfarlig syg og måtte afbryde rejsen; men da var allerede rige resultater opnået og store samlinger skaffet til museet i Göteborg, som Nordenskiöld selv ved et målbevidst arbejde har forvandlet fra en ligegyldig provinssamling til et moderne museum, hvori Syd-Amerikas etnografi og forhistorie er fremstillet mere alsidigt og systematisk end noget andet sted i verden.

Samtidigt med, at ekspeditionens leder fortrinsvis helligede sig de nulevende Indianere, foretog Linné arkæologiske undersøgelser på et stort antal steder. En stadig hjælp og støtte havde Nordenskiöld desuden i sin søn Eric og sidst, men ikke mindst i sin hustru, baronesse Olga Nordenskiöld, der her ligesom tidligere har fulgt sin mand på rejser, som ikke mange hvide kvinder havde mod til at indlade sig på. Det er en personlig indsats, som en række i bogen optagne dagbogsblade fra kanofærden på Rio Baudó giver et levende indtryk af.

Ellers er bogen helt igennem skrevet af Erland Nordenskiöld med samme lune understrøm af ironi, men også med samme klare anskuelighed, som kendes fra hans tidligere værker, og som sammen med de mange fortræffelige billeder får læseren til at føle sig selv hensat til disse vilde, tropiske egne. Den videnskabelige bearbejdelse af udbyttet er allerede begyndt. I den for Syd-Amerikas kulturhistorie så vigtige serie *Comparative Ethnographical Studies* har Nordenskiöld foreløbigt skrevet om Cunaernes billedskrift, og mere vil senere følge. Også dr. Linné har allerede haft lejlighed til at forelægge de arkæologiske resultater i et interessant arbejde.

Erland Nordenskiöld står ubetinget som nutidens førende etnograf for Syd-Amerikas vedkommende, og det Kgl. Danske Geografiske Selskab kan være stolt over at regne ham blandt sine æresmedlemmer. Og samtidigt er hans talrige ekspeditioner, der væsentlig er bekostet af svenske mæcener, resultatet af en foretagsomhed og et fremsyn fra disses side, som man nok i Danmark kunde ønske blot lidt af et sidestykke til.

Kaj Birket-Smith.

Sigvald Linné: Darien in the Past. The archaeology of eastern Panama and north-western Colombia. (17½ × 24½ cm., 318 sider, 62 illustr. og 16 kårt i teksten, 1 bilagskårt). Göteborgs Kungl. Vetenskaps- og Vitterhets-Samhälles Handlingar. 5. följdén, ser. A, bd. I n:o 3. Göteborg 1929.

Forf. af ovennævnte afhandling fulgte baron Erland Nordenskiöld på hans andetsteds omtalte, sidste ekspedition til Syd-Amerika, og det er en bearbejdelse af de arkæologiske resultater fra denne rejse, som her forelægges.

Udgravningerne blev foretaget dels på Panamá Tangens atlantiske side, dels på Perle Øerne og på Colombias nordvest-kyst. Dette var hidtil et i arkæologisk henseende ganske ukendt land, men ikke des mindre af allerstørste vigtighed for Amerikas kulturhistorie, beliggende midt imellem dobbeltkontinentets to halvdele og yderligere midt imellem den amerikanske civilisations to højdepunkter, México og Guatemala mod nord og Perú og Bolivia mod syd. Det tilvebragte materiale er derfor helt nyt og viser blandt andet den overordentlig vigtige kendsgerning, at der mellem Colombias vestkyst og Central-Amerika ikke findes den samme overensstemmelse som mellem de sidst nævnte egne og Ecuador-Perú. Forbindelsen mellem de oldamerikanske kulturlande må være foregået ad søvejen uden om Colombias usunde og ugæstfri kyst.

Forf. har ønsket at give mere end blot en beskrivelse af fundene og har derfor ud fra dem søgt rede på en del problemer, der knytter sig til det undersøgte områdes kultur. Som det er naturligt, når sagen drejer sig om disse egne, har forf. da vendt sit blik både mod nord og mod syd, og i virkeligheden finder vi her for første gang en række kårt og tabeller, der belyser et ret stort antal kulturelementers udbredelse såvel i Nord- som i Syd-Amerika. At få sådanne tabeller blot nogenlunde rigtige, kræver et enormt stort arbejde og så omfattende literatur- og museumskundskaber, at det ikke er et under, når de her meddelte oplysninger i mange tilfælde viser, at forf. ikke bevæger sig med helt samme sikkerhed på nord-amerikansk grund som i Syd-Amerika.

Denne enkelte, kritiske bemærkning må dog ikke forstås som en undervurdering af forf.s arbejde, der som ovenfor sagt bringer et helt nyt stof og ellers helt igennem bærer præg af grundig fordybelse i æmnet. Det er let nok at undgå fejl for den, der ikke vover sig i kast med problemerne, og videnskabens vej frem går for en ikke uvæsentlig del gennem fejltagelser.

I et tillæg har dr. Gunnar Beskow meddelt resultaterne af en mikroskopisk undersøgelse af potteskår fra forskellige steder.

Kaj Birket-Smith.

Gösta Montell: Dress and Ornaments in Ancient Peru. Archaeological and historical studies. 17½ × 24½ cm., 262 sider, 99 illustr. i teksten, 5 tavler). Elanders boktryckeri A/B. Göteborg 1929.

I den foreliggende, smukt udstyrede bog har forf. samlet et overmåde stort og værdifuldt stof, således at resultatet er blevet en virkelig udtømmende monografi over klædedragten og smykkerne i det gamle Perú.